

Další posudek na diplomovou práci Marka Dubského

Předložená diplomová práce se od minulé verze podstatně vylepšila. Má hlavu a patu, vychází ze zavedených ekologických teorií, formuluje smysluplné hypotézy, provádí vhodné statistické analýzy a nalezené patnosti rozumně interpretuje. Je psána střízlivým jazykem a v textu najdeme snesitelné množství pravopisných chyb či stylistických nepřesností. I přes celkovou kultivovanost si některé části zachovaly původní zdivočelý charakter, kdy se hned v Úvodu např. dozvíme, že „diverzitu ovlivňuje gradient diverzity“, případně si přečteme o „každém individuálním jedinci“. Jde však o vzácné výjimky, jaké lze zahlédnout snad v každé druhé diplomce.

Co se týká samotné kvality výsledků a náročnosti výzkumu, víceméně přetrvávají moje minulé pochyby, zda je s dostupným materiálem nastolené téma vůbec schopné poskytnout nějaká nová a neotřelá zjištění. Možná ano, ale minimálně tato diplomová práce to neukazuje, byť zrovna za tohle diplomant ze značné části nemůže. Moje celkové hodnocení je tedy veskrze pozitivní a zbytek posudku se již bude odehrávat formou desatera otázek a komentářů:

1. Prosím o vysvětlení Rapoportova elevačního pravidla, z textu jsem jej nepochopil.
2. Stejně prosím o podobnější vysvětlení výpočtu indexu lesa a výpočtu beta-diverzity.
3. Nešlo k nakládání s daty o diverzitě, kdy se mezi horami značně liší vzorkovací úsilí, použít rarefakci?
4. Výsledky pojednáváné na s. 29-30 by hezky vystihla přehledná tabulka s parciálními korelacemi. Doporučuju doplnit do obhajoby.
5. Co vyjadřuje proměnná „rozloha lesa do 40 km od vrcholu“ v popisku grafu na s. 31? V textu jsem to pořádně nenašel (špatně jsem hledal?) a celý ten graf vztahující diverzitu ptáků k rozloze lesa je proto divný. Člověk by čekal, že tuhle rozlohu bude reprezentovat jen jedna hodnota pro každou horu, což však zjevně není pravda – u každé hory se na grafu vine řetízek bodů s různými hodnotami této proměnné...
6. Definice specialisty/generalisty bude vždycky odvislá od toho, jak si nasekáme biotopy do kategorií. Výsledky pak budou nevyhnutelně zavádějící, protože v případě neintuitivního zjištění budeme mít jako první na talíři vysvětlení, že jsme si ty kategorie zvolili zkrátka blbě. V tomhle směru mi přijde užitečnější index lesa, který vyjadřuje něco jako specializaci na les, pokud jej tedy chápu správně. Je však škoda, že z jeho analýzy vyplývá pouze fakt, že lesní druhy jsou hlavně tam, kde se rozkládá les. Ač je leckdy užitečné vědecky potvrdit něco, co každý dávno ví a vidí, nemám pocit, že v tomto případě to něčemu pomůže. Bylo by fajn dát index lesa do vztahu k ostatním proměnným, třeba by nám to o tom systému prozradilo něco více...
7. Jaký je tedy ostatně vzájemný vztah alfa-diverzity, beta-diverzity, endemismu a indexu lesa na studovaných horách?
8. A vyšlo vůbec něco netriviálně a zároveň to nebylo vysvětlitelné ničením prostředí nebo chybějícími daty?
9. Na samém konci práce autor konstatuje, že vychází z dat 20-40 let starých, a domnívá se, že by bylo lepší nasbírat něco novějšího. S tím nelze než souhlasit, ačkoliv pro dokumentaci obecných ekologických zákonitostí, o niž jde v práci především, je to jedno. Nelíbí se mi však použití těchto dat pro zachycení přírody a jejího ohrožení na zkoumaném území – tady jsou již odkazy na práce z 80. let 20. století pochybné a použití přítomného času k vyličení těchto podmínek vyloženě nešťastné. Neexistují aspoň pro některé oblasti aktuálnější údaje? Pokud ano, co z nich v tomto směru plyne?

10. Co by vycházelo ze srovnání výsledků práce s horami na východě Afriky, v Asii a v Andách, o nichž pojednávají studie sice autor jmenuje, avšak nediskutuje?

Přes veškeré zde zmíněné i zamlčené nedostatky považuji práci za odpovídající nárokům kladeným na studenty naší fakulty a doporučuji ji proto jako podklad pro udělení magisterského titulu.

Jiří Reif, oponent

29. 8. 2021